

*KÁLNAY ADÉL**Terézke*

A csúnya lány a tükör előtt állt. A szobában félhomály volt, a bágyadt délutáni nap épphogy átvergődött az ablakon, hogy mintegy búcsúzóul még egyszer körülnézzen, s aztán tavaszig csak ábrándozzon a fényben aranyló díványról, meg a melegbarna diófa szekrényekről. A lakásnak ez az oldala ugyanis éppen egy tűzfalra nézett, csak akkor jutott be ide fény, ha elég magasan járt a nap az égen. A csúnya lány ezt egyébként még nem tudta, még nem vette észre, így nem is szomorkodhatott emiatt.

A csúnya lányt Terézkének hívták, s ő már a nevét sem szerette, különösen így nem: Terézke. Úgy érezte, ebben a becézésben is benne van az, no nem vagy szép, igazán sajnáljuk, ezen nem változtathatunk, de nézd csak, milyen kedvesen hívunk. Aztán meg azért is utálta, mert vénkisasszonynévnek tartotta, s ő nem akart vénkisasszony maradni. Férjhez fogok menni, írogatta a titkos naplójába, s szentül hitte, hogy a Jóisten ezt olvasva valóra váltja vágyát. A Jóistennel amúgy is jó viszonyban volt már egészen kicsi kora óta, rendszeresen adta fel neki a rendeléseit, s úgy látszott, eddig minden kívánsága szerint történt. Csak egyetlen dolgot nem mert kérni tőle. Tudta, hogy azt még ő sem tudná teljesíteni. Úgy érezte, ebben az egy esetben talán létezik egy még nagyobb hatalom, s annál inkább hitte ezt, mert azt nem hihette, hogy a Jóisten csak úgy magától alakította volna így a sorsát, ahogy alakult, mármint, hogy ilyen csúnyának kellett születnie. Ezt az Isten nem tehetette, hát hogyan is változtathatná akkor meg? Csúnyságát olyan fátumnak érezte, ami ellen nincs mit tenni, s amiért senkit nem lehet hibáztatni. A Jóistent sem, s Mamácskát sem, aki gyönyörű, s akit sosem akart szomorúnak látni, ezért kénytelen volt folyton becsapni. Elhitette vele, hogy milyen boldog, hogy csúnyságát észre sem veszi, és Mamácska elhitte, mert olyan könnyen elhitt mindent, öröm volt nézni.

Bárki bármit mesélt például Mamácskának, csak nézett nagy szemekkel, a legképtelenebb történetek végén is összezsapta a kezét, és azt mondta vidáman: valóban? És sosem azért mondta, mert kételkedett, hanem mert ez volt a szokása, s azt is mondta még: nahát! Aztán már az első embernek továbbmesélte mint színtiszta valót. Ilyen volt Mamácska, aki Terézkének mindenkinél fontosabb volt a világon. Dehogyan viselte volna el, ha szomorú vagy lelkifurdalása van amiatt, hogy ő olyan szép, a lánya meg olyan csúnya. Színészkedett hát, játszott, hol vakot, hol süketet.

Nemegyszer megtörtént, hogy karonfogva sétáltak az utcán, leggyakrabban a folyó parti korzón, s összesúgtak az emberek mögöttük: még ilyen, hogy lehet ilyen szép asszonynak ilyen csúnya lánya! Terézkének pedig még egy rezdülésnyit sem moccan meg a karja, mindig készenlétben volt ilyenkorra egy jópofa, vidám története, amit azonnal el kellett mesélni, és Mamácskának lassan visszatért a vér az arcába, s egy idő után nem forgott már hátra meglesni, ki lehetett az a pimasz, illetlenül hangos ember, legvégén még azt is elhitte, hogy nem hallott semmit, semmi olyat, ami róluk szól.

A családban mindenki Mamácskára vigyázott. Ő nemcsak szép volt, hanem gyöngé és törékeny is, gyakran sírva fakadt, s olyankor mindenki tudta, hogy arra gondol, ami minden bajának okozója, hogy nem lehetett színésznő, pedig az akart lenni, s hogy mindez azért lett így, mert szépségét és hiszékenységét gonoszul kihasználta egy színházigazgató, aki majdnem mindenét elvette, csak a tisztességét nem, de az szinte mindegy volt már, ha elveszett a többi, amiért élni érdemes. Ezért amikor Mamácska sírt, az egész család lábujjhegyen járt, s mindenki nagyon sajnálta őt, noha senki nem tehetett arról, ami húsz évvel ezelőtt történt. Vigyázni kellett rá, igen, mert Mamácska olyan volt, mint egy ékszer, mondjuk, mint egy hajszálvékony aranyláncon függő drágakő, s folyton vagy azért kellett izgulni, el ne rabolják, vagy azért, hogy az a vékonyka leheletlanc el ne szakadjon valahogyan. Nem bírom már soká, jajdult fel olykor az ágyon heverve, agyonnyom ez az élet, és Terézke jól látta, hogy az apja mennyire kétségbeesik ettől, hogy napokig dugdossa a gyógyszereket, kétszer is ellenőrzi a gázt, meg az ablakokat, s inkább beteget jelent ő is a hivatalban, nehogy valami jóvátehetetlen történjen. Máskor meg ilyeneket mondott Mamácska: – Beszéltem ma azzal a fiatalemberrel, tudja, aki a színháznál van, és mit mondjak, hívott nagyon, nem is tudom, mit tegyek! Hát ahogy az bókkolt, még most is pirulok, dicsekedett, s bizony egy cseppet sem pirult, hanem örvendezett, és Terézke azt gondolta, vajon tudja-e, látja-e Mamácska, hogy urát mennyire megijeszti az ilyen beszéddel. Mert bizony Terézke olyan szerelemről még nem hallott, amilyenel apja árasztotta el feleségét. Rajta kívül senkit meg nem látott, ez az egy személy létezett neki a világon. Állítólag még amikor Terézke megszületett, akkor sem a gyermekének örült, csak azt kérdezgette, hogy az ő édesé megvan-e, jól van-e? Azt, hogy Mamácska mennyire viszonzta ezt a nagy szerelmet, nem lehetett tudni, mert Mamácska soha nem viszonzott semmit. Nem nagyon ért rá, mert magával akadt mindig valami fontos dolga.

Mostanra már nagyjából megszokta ezt Terézke, de emlékezett még azokra a szörnyű időkre, amikor órákig sírt, mert Mamácska nem adott jóéjtpuszit, s nem gonoszságból, csak mert elfelejtette.

Sok szomorú emléket őrizgetett különben, gyűjteményre való volt belőlük, raskogatta őket ide-oda, időnként elővette valamelyiket, leporolgatta, aztán szépen visszatette a többi közé, el nem dobott egyet sem.

Most is, hogy így a tükör előtt állt, előkerült egy régi, poros szomorúság, s csak még fájdalmasabb lett tőle arca a tükörben. Eszébe jutott az a pillanat, amikor először döbrent rá, hogy ő csúnya, hogy mindaz, amit látnak mások, az nem ugyanaz, amit ő gondol magáról. Egészen kicsike volt még. Mamácska valamelyik barátnőjénél nagy mulatságot tartottak, s ott futkároztak a hatalmas parkban vagy húszan gyerekek, kisebbek, nagyobbak, fiúk, lányok. Nagyjából ismerték egymást, de volt egy-két új gyerek is, akiket nem lehetett megszólítani, s akik ilyeneket mondtak: hé, te! meg: figyelj csak, te piros ruhás! Terézkén aznap egy gyönyörű ruha volt, rózsaszín, lila masnikkal, csupa fodor és csipke. Mamácska egyik lánykori ruhájából varrták. Ebben voltam az első bálon, merengett Mamácska, kezében forgatva a ruhát, istenem, sóhajtott hozzá, és mindannyian azonnal látták azt a gyönyörű fiatal lányt, hallották a zenét, s megcsapta őket valami friss illat, kicsit édeskés, kicsit fanyar, a kölnié, amit valóban Kölnből hoztattak még a báli szezon előtt. Terézke örömmel vette magára a ruhát, boldog volt, hogy Mamácska testén feszült egykor, s ahogy futott a hatalmas kertben bokortól bokorig, úgy képzelte, hogy most nem is most van, s ő nem is ő, hanem Mamácska, s olyan jó volt ezt érezni. Az egyik bokor mögött megállt, mert bújócskáztak éppen, s lélegzetét visszafojtva leskelődött. Várta az alkalmas pillanatot, amikor kiugorhat, és elsőnek érhet oda a lugashoz. Ki az a csúnya lány, hallotta ekkor a bokor másik oldaláról, s fogalma sem volt, kiről lehet szó, ő nem látott egy csúnyát sem közöttük. Az? – kérdezett vissza a másik. – Az a Terézke, úgy hívják. Terézke nem bírt megmozdulni. Nem akarta elhinni, amit hallott. Hogy itt az ő nevét mondja valaki. Hogy ő a csúnya lány. S hogy ezt itt rajta kívül mindenki tudja. Hogy az a lány is rögtön tudta, kire kérdeztek rá. Akkor este nézte meg magát először úgy a tükörben, ahogy azóta is rendre megteszi. Nézte, mint egy ismeretlent, mint egy valakit, akihez nincs, s nem is lehet soha köze, de akit tévedésből mindenki Terézkének lát. Nézte, vizslatta, mustrálgatta, s egyszerre csak meglátta azt, amit a többiek. Meglátta a csúnyaságát. Nem tudta, mi tévő legyen. Nem tudta, hogyan legyen ezután. Ezt a világon senkinek nem mondhatja el. Nem is sejtheti senki, hogy ő csak most tudta meg ezt a szörnyűséget.

Ekkor lett egész életére magányos, ekkor szakadt el az a szál, ami a többi emberhez kötötte, ettől kezdve színészkedett, alakoskodott, nemcsak Mamácskával, hanem az egész világgal. Egyre ügyesebb lett, s egyre szomorúbb, ám ezt sem látta senki. Az emberek egy vidám, erős Terézkét láttak, akit semmi nem hoz ki a sodrából, aki egész biztosan bankban fog dolgozni ha eljön az ideje, és téli estén gyűjtést rendez majd a szegényeknek, miként a városka többi öreglánya. Ő azonban mást akart. Nem tudta még, hogyan, mi fogja ebben segíteni, de biztos volt benne, hogy sikerül. Férjhez fog menni. Nem dolgozik majd bankban, nem rendez gyűjtést, nem, semmi ilyet nem csinál. Egészen más, óriási dolgot fog véghez vinni. Színésznő lesz belőle.

Apa egy napon azzal jött haza: – Lenne egy lehetőség, édesem, nem tudom kedvedre való vagy sem? Aztán csak nézte Mamácskát, mint mindig, hűséges

kutyaszemmel, s ha Mamácska véletlenül azt mondja, nem érdekel, akkor soha többé egy szóval sem említi azt a lehetőséget. Mamácska azonban kegyes volt, különben is mindig meghatotta a feléje áradó figyelmesség, és érdeklődve húzta fel szemöldökét. – Mehetnénk Pestre, jó állást kínáltak, még lakás is lenne, egyelőre persze egy kisebb, de hamarosan, nagyon hamar zöldövezetben is. Gyorsan hadarta el ezt az apja, mint aki tart attól, hogy félbeszakítják. Terézke nagyokat vert a szíve, és buzgón imádkozott. Aztán látta, nincs is imára szükség, mert Mamácskának már csillogott a szeme, úgy nézett férjére, olyan örömmel, mint aki egész életében erre várt, erre az ajándékra, csak már nem is remélte, hogy megkaphatja. Terézke akkor este különösen hosszan imádkozott, úgy érezte, hogy mindez őerte történt, csak őerte, hiába hiszi Mamácska, hogy ez az ő ajándéka, hogy végre ott hagyhatja ezt a porfészket, hogy eztán a Duna-korzón kocsizhat, meg az Operába járhat. Nem, ezt nyilván a Jóisten rendezte így, hogy Terézke titkos vágyai, mint a gyöngye kis palánták, végre melegágyba kerüljenek, s ott erősödjenek tovább.

Azon a napon, mikor elhagyták a várost, Terézke semmi különöset nem érzett. Mosolyogva figyelte Mamácskát, aki kipirult arccal szaladgált ide-oda, izgatott hangon rendezkedett, irányította a munkásokat, mit hová tegyenek. Közben még az eső is eleredt, s a hatalmas kanapéval ott szerencsétlenkedtek a teherhordók két ajtó között. Mamácska jajgatott: – Mi lesz most, ha szétázik, soha be nem tehetem a szalonba! Apa végül visszaparancsolta a munkásokat. – Veszünk majd másikat édesem, vizsgáltam kétségbeesett feleségét.

Amikor értük jött az autó, már zuhogott, akárhogy futottak, megáztak, míg a kapuig jutottak. A kocsiiban édeskés illat keveredett apa szivarjának illatával. Terézke nagyot szippantott ebből a keverékből, aztán befészkelte magát, fejét az ajtó bársony betétjének döntötte és lehunyta a szemét. A szakadó eső átláthatatlan függönyt varázsolt az ablakokra, így ha akart volna, akkor sem tudott volna még egyszer utoljára elbúcsúzni a várostól. Ám Terézke nem akart, mert azt érezte, még el sem mentek, máris kihűlt a helyük, hogy az üres házból valami ijesztő hűvösség árad, amihez nekik már semmi közük nem lehet. Ha valamit sajnált, hát a kanapét, milyen rossz lehet most szegénynek nélkülük, aztán azt is gyorsan elfelejtette. Hallotta, hogy Mamácska sírdogál: – Azért csak itt telt el a fiatalságom. – Ugyan, édesem – nyugtatgatta apa, és zsebkendőjével óvatosan törölgette a könnyeket. Terézke pedig elaludt, s mire felébredt, már szinte teljesen sötét volt. Az eső elállt, és az ablakból jobbra, balra messze előttük fényeket látott. Rengeteg apró, egymást taszigáló fényecskét, amik úgy szikráztak, imbolgyogtak, mint eltévedt csillagok a földön, helyüket keresve. – Az ott már Pest – mondta apa, amikor észrevette, hogy ébren van. Mamácska már egyáltalán nem gondolt a városkára, ahol eltelt az ifjúsága, a teendőkről beszélt, meg hogy milyen lesz a lakás, ezt firtatta. Apán látszott, hogy ez a kérdés nyugtalanítja. – Majd meglátod, na nem egy palota, de ideiglenesen ki lehet bírni. Izgatottan

rágta a bajuszát és gyorsan hozzátette: – Mondtam már, hogy nagyon hamar ki-költözünk. Terézke érezte, hogy ezt még Mamácska sem hiszi el teljesen, így már meg sem lepődött, mikor végre a lakást keresztül-kasul bejárva zokogni kezdett. – Ez nem lakás! – sírta bele férje nyakába – Ez egy borzalom, én itt egy percig nem maradok!

A lakás tényleg szörnyű volt, sötét tapéták, majdnem fekete padlók, s valami különös, idegen szag terjengett benne, a bútorok nagy rendetlenségben szerte-szét, ahogy a munkások jónak látták letenni őket, de Terézkét mindez nem érdekelte. Megkereste a szobáját, kinyitotta az ablakot. Meg akarta nézni az esti fényeket, de otromba sötétséget látott csupán szinte karnyújtásnyira. Leült az ágyára, lábait felhúzta, állát a térdére nyomta. Meg fogom szokni – mondta ki hangosan, és teljességgel biztos volt benne, hogy így lesz.

Aztán eljött a nappal, s Mamácska kissé megnyugodott. Szípgova, de egyre nagyobb lendülettel dirigált a cselédnek, mit hová tegyen. Parancsaihoz mindig hozzátette: – Hát addig is, amíg itt kell lennünk! Ez, úgy látszott, erőt ad neki, hogy elviselje az elviselhetetlent. Apa ebéd után elment a hivatalba, ahol felelősségteljes munkája várta, s ahol mindezért igen szép fizetést fog kapni. – Hetek kérdése az új lakás, majd meglátod édesem, hetek kérdése! – s úgy búcsúzott el feleségétől, mint aki már este egy zsák pénzzel fog beállítani. Terézke pedig mosolygott mindkettőjükön, mert azt gondolta, olyanok, mint a gyerekek. Magát sokkal inkább felnőttnek látta ebben a helyzetben. Amióta tudta, mi a célja, nem kesergett annyit csúnyaságán. Számtalanszor elképzelte, mit szól majd Mamácska, ha megtudja, hogy színésznő lesz a lánya, hogyan fogja összecsapni kezét, hogyan kezd majd tanácsokat adni. Ott ülnek majd apával a színházban, és virágot dobnak a színpadra, s akkor Mamácskának nem kell hogy többé lelki-furdalása legyen, amiért ilyen lánya lett, akkor másról fognak sugdosni a hátuk mögött az emberek, ha sétálni mennek. Így ábrándozott, és egyre biztosabban tudta, hogy amit megteremtett a fejében, az már maga a valóság, csupán várni kell türelmesen, amíg az idő el nem tereli őt ehhez a valósághoz.

Most hát ott állt a tükör előtt, és készülődött. Készült megismerni a várost. Úgy érezte, sietnie kell, mintha minden perc számítana, amióta itt vannak. Semmi időt nem lehet elpazarolni, ez már nem a várakozás ideje, mint eddig, hanem a cselekvése. Igazgatta magán a ruhát, vörössesszőke haját szorosán tekerte fel, s a tarkóján kis kontyot formált belőle. Így sokkal idősebbnek látszott, s a vastag szálú, sűrűn omló tincseket is sikerült eltüntetni. Sosem szerette, ha a haját dicsérték, úgy volt ezzel is, mint a nevével. Minek mondogatják, ó, milyen szép a haja, mikor e mögött mindig ott volt az az utálatos vigasz: – Legalább a haja szép szegénynek! Ne legyen szép! Ne legyen legalább! És ezt most ő mind elintézi!

Nézte magát a tükörben, s nézte maga mögött a szobát. Itt fog élni, itt gyakorolja majd titokban szerepeit, ebben a tükörben fogja először meglátni azt a nagy átváltozást, amikor igazi színésznővé válik, s attól a pillanattól kezdve nem szá-

mít többé a csúnyasága, úgy el fog tűnni, olyan hirtelen, ahogy annak idején előjött a semmiből. Még egy utolsó pillantást vetett a tükörrre, és a hátsó lépcsőn az utcára sietett.

Az éjjel is eshetett, mert nedves volt minden. A napnak már nem volt annyi ereje, hogy felszárítsa. Terézke beleszippantott a levegőbe, s itt is idegen szagokat érzett, mint fönt a lakásban. Érzékeny orra volt, akárcsak Mamácskának, ezt örökölte tőle, csak éppen nem szenvedett miatta, mint Mamácska. Ő sokat nyafogott emiatt, régi emlékek gyötörték meg alattomosan, az orrán keresztül. Úgy sajog a szívem, panaszként Terézkének ilyenkor, elment valaki az utcán mellett, de oly közel, válla súrolta az enyémet, és rám ragasztotta ezt az illatot, nem érzed? Valami régi találkozásra emlékeztet, akkor éreztem ilyen utoljára, nem tudom, nem tudom, kivel kapcsolatos, de annyira elszomorodtam tőle. Mamácska persze mindentől elszomorodott, ha rosszra kellett emlékeznie, ha jóra. A jóban az volt az iszonyú, hogy elmúlt, a rosszban meg hogy egyáltalán megtörténhetett. Olyan védtelen és kiszolgáltatott az ember, tanítgatta Terézkét, de szerencsére nem fogott rajta ez a tanítás. Mamácska védtelen volt, valóban, de neki a Jóisten éppen ezért kétszer annyit adott erőből. Őt nem győzték le rég elfeledett illatok, messziről jött hangulatok. Pár hét múlva már semmi nem lesz idegen, gondolta, a szagok sem.

Határozottan ment, erősen odavágta sarkát a kövezethez. A piszkos, szürke házak nem akartak elfogyni, folyton újabb és újabb utcák bukkantak föl, amelyeknek a végében mintha látszódt volna valami... Terézke nem csüggedt. Bebenézett a nyitott kapualjakba, olykor átment a másik oldalra, mert a nap is éppen ott haladt. Nézegette magát csak úgy elmenőben a kirakatok üvegében, és nézegette az embereket is, akik szembejöttek vele. Különös volt, hogy nem kellett köszönni senkinek. Abban a kisvárosban, ahol éltek eddig, mindenkit illet ismerni, ha máshogy nem, látásból. Aki nem volt ismerős, az nem is lehetett városi. Mintha lett volna mindenkinek egy megkülönböztető jegy, az ember valahogy megérezte, ki az idegen. Egyszerre eszébe jutott, milyen furcsa, ott, abban a tegnapi kisvárosban most is ugyanúgy járkálnak az emberek, mindenki a maga dolga után, s észre sem veszik, hogy Terézkék már nem jönnek velük szembe. Itt meg senki nem tud róluk, mintha nem is látnák őket. Nem vagyunk sehol, örvendezett, s ez így lesz még nagyon sokáig. Észrevétlennek maradni, amíg csak lehet, aztán készen előjönni, ez tetszett volna igazán Terézkének, de tudta, hogy ez nem ilyen egyszerű.

Végigjárja a színházakat, ha nem ma, akkor holnap. Nemsokára majd megkérdez valakit, merre menjen, de semmit nem szabad elkapkodni.

Az aprócska téren, ahová váratlanul kilökte őt az utca, nem ült senki. Ez furcsa volt, ilyen szép, őszi délelőtt náluk, otthon telis tele van emberekkel az egyetlen terecske, úgyhogy ha éppen nem volt mosolyogni, vagy beszélgetni kedve, feltétlen kikerülte, még ha kerülőt is tett ezért. Már itt vagyok otthon, ja-

vította ki magát gyorsan. Leült az egyik padra, mert alaposan elfáradt. Hátradőlt, és lehunyta a szemét. A nap éppen annyira melegített, amennyire jól esett, s ebben a kellemes langyosságban minden még egyszerűbbnek látszott. Tudta, biztosan tudta, minden úgy fog történni, ahogy eltervezte. Sokáig ült így, ábrándozva, aztán amikor a nap arrébb ment, indulásra készítette a hirtelen támadt hűvösség. A tér túlsó oldalán egy férfi állt, és láthatóan idegesen nézett hol az órájára, hol valahová messze, a házakon is túlra. Vár valakit, gondolta Terézke, egyszer engem is így fog várni egy férfi, ezen a téren, vagy egy másikon. A férfi összerezgett, amikor megszólította. Kérem szépen, mondta Terézke, van itt errefelé színház? Milyen színház, kérdezett vissza a férfi rekedt hangon, és kezével olyasmi mozdulatot tett, mintha intene a madaraknak, hess, milyen színház, ismételte, és végül ránézett Terézkére. A nézése olyan szigorú volt, hogy a lány egyet hátralepett, s úgy mondta: egy színház, egy akármilyen színház, egy színház valahol. A férfi ebben a pillanatban végre megláthatta, akire várt, mert elnézett Terézke feje fölé, és arca átváltozott. Már elmenőben vetette oda, fejét lódítva arrafelé, amerről Terézke jött, hát ott van egy, szembe, nem látja? És akkor Terézke is meglátta, amit megláthatott volna már előbb is, hiszen pont előtte üldögélt a padon. Köszönöm, szólt a férfi után, és kissé elgyengült lábakkal indult az épület felé. Semmi sem véletlen, nincsenek véletlenek, mondogatta magában.

A portás kedves öregember volt. Hová kíván a kisasszony, szólította meg, már csak hogy ne másszon föl hiába, tette hozzá, és úgy nézett rá, kedvtelve a szemüvege alól, mint egy kedves ismerősre. Terézke valamiért úgy érezte, ha ez az ember mellette van, akkor már minden sikerült. Az igazgatóhoz megyek, mondta, és rámosolygott a portásra. No mindjárt, emelte fel a telefont az öreg, és a szemét nem vette le Terézkéről, úgy tárcsázott. Igazgató úr, van itt egy... egy olyan helyes forma lányka, felküdhetem, mondta, s rákacsintott Terézkére. Terézkének hatalmasakat dobant a szíve, és teljesen kiszáradt a szája. Mi járatban van kedves, tartotta el a telefont a szájától az öreg, de nem várta meg a választ. Olyan színésznőfélének nézem, szólt bele a telefonba, és megint kacsintott. Igenis igazgató úr, igen, rendben, hajlongott a kagylónak, közben a kezével intett Terézkének, mehet, minden rendben, ezt integette.

Az igazgató kövér volt, szemüveges és kopasz. No, kislány, mondta, ha az öregnek ott lent megtetszett, én ahhoz már nem sokat tehetek. Aztán tud-e valami darabot, vagy verset, firtatta, de nem nézett még csak véletlenül sem rá. Terézke mélyet lélegzett, és már éppen a száját is kitátotta, amikor az igazgató folytatta. Különben, ha tud, el is felejtheti nyugodtan, mert úgyis hamisan szólna. Adok egy címet, oda kéne eljárnia, ha már végképp erre szánta magát. Ott valamennyire kikupálják, aztán majd meglátjuk. Terézkének nem nagyon tetszett ez az ember, de a beszéd kedvére volt. Szó nélkül vette el a papírt, és már fordult is ki az ajtón. Azt a ronda kontyot talán elhagyhatná, szólt utána az igazgató, véníti csak. Igen, mondta engedelmesen, és a lépcsőházban szétrázta a haját. A lép-

csón lefelé Mamácska jutott eszébe, elképzelte a csodálkozását, ahogy nem kap majd levegőt sem, hogy az ő lánya... Igen, Mamácska boldog lesz, ez biztos, és akkor ő is az lehet. Viszontlátásra, kiáltotta oda könnyedén a portásnak. A kapuból úgy nézett vissza, mint amikor otthonról megy el az ember, s ellenőrzi, minden rendben van-e. Kezében ott szorongatta a címet, és úgy érezte, hogy már semmi nem állhat az útjába. A nap még éppen csak elhagyta a teret, és ő már jön ki a színházból, talán épp a saját színházából! Milyen gyönyörű a haja kisasszony, kiáltott utána a portás, és most először nem zavarta ez a megjegyzés. Köszönöm, mondta csak magának, és megrázta azt a szép haját úgy, hogy szerteszéjjel repkedett, mielőtt a vállán szétomlott volna. A kapun túl pedig már nem gondolt Mamácskára, hanem csak magára, arra, ami ezután lesz. Sokat intéztem, mondta, és megindult, hogy azt a címet megkeresse.

Közben föltámadt a szél, és megkócolta a haját, de Terézke már nem nyúlt utána az össze vissza-keringő hajszálaknak. Úgy érezte, pillanatról pillanatra változik minden benne és körülötte. Más lettem, más vagyok, ismételtette magában, egész más, de csak úgy suhant el a kirakatok előtt. Egelőre nem mert beléjük nézni.

